

Huvudman

OSBY KOMMUN
kommun@osby.se

Beslut

Datum 2026-06-25
Dnr SI 2026:4278
Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Ekbackeskolan i Osby kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Osby kommun att senast den **6 oktober 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande beredskapsplanen, det löpande arbetet samt åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Osby kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

OSBY KOMMUN ska vidta följande åtgärder

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Beredskapsplan

1. Se till att det för skolenheten Ekbackeskolan finns en beredskapsplan som anger hur personal och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation (6 a kap. 3 § 1 p. skollagen).

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

2. Se till att det bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer (6 a kap. 3 § 2 p. skollagen). Detta innebär att:
 - det bedrivs ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter samt att beredskapsplanen eller andra säkerhetsåtgärder uppdateras eller ändras när omständigheterna medför ett behov av detta,

- personal och elever får information om de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, samt
- att personal genomför övningar i syfte att förberedas inför en allvarlig hot- eller våldssituation.

Åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde

3. Se till att vidta åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till enheten under den tid när verksamheten pågår (6 a kap. 4 § skollagen). Detta innebär att:
 - skolenhetens område ska vara tydligt markerat med skyltar eller motsvarande och det ska framgå vilka villkor som gäller för att vistas inom området,
 - det ska finnas rutiner för vad som gäller för de personer som får vistas på samnyttjade ytor inom skolenheten.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:4278) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en riktad tillsyn av Ekbackeskolan i Osby kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Ekbackeskolan följer gällande bestämmelser om säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte avseende beredskapsplan, löpande arbete för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om sådana situationer samt åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten under den tid verksamheten pågår.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektorn samt observationer på skolenheten den 28 maj 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans krisplan. Huvudmannen har även efter att Skolinspektionen begärt det den 2 juni 2026 inkommit med kartor som visar gränserna för skolområdet. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Beredskapsplan

Skolinspektionen har inför skolbesöket tagit del av "Krisplan för Ekbackeskolan". Planen är senast uppdaterad augusti 2025. Av planen framgår att den eller de i krisgruppen som får vetskap om att något hänt i händelse av allvarlig olycka, brand, grovt våld, hot kontaktar rektorn som i sin tur sammankallar krisgruppen omgående. Vidare framgår vad krisgruppen och rektorn har för olika uppdrag vid allvarliga händelser. I krisplanen finns även kontaktuppgifter till de personer som ingår i krisgruppen. I intervjuer uppger både lärare och rektorn att skolans krisplan inte kan ses som en beredskapsplan med åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om allvarlig våldssituation.

Huvudmannen har inför Skolinspektionens besök inkommit med dokumentet "Hot och våld Rutin" för Osby kommun, Barn och utbildningsförvaltningen. Rutinen är beslutad i april 2024. Av rutinen framgår hur man ska agera vid olika händelser, exempelvis hot om allvarlig våldshändelse och pågående dödligt våld. Rutinen innehåller malltext med instruktioner, för exempelvis kontaktuppgifter, som inte är ifylld specifikt för Ekbackeskolan. Lärare uppger i intervju att de aldrig har sett rutinen. Även rektorn uppger i intervju att första gången rektorn såg rutinen var i samband med att huvudmannen skickade in dokumentet till Skolinspektionen i samband med tillsynen. Vidare säger rektorn att Ekbackeskolan inte har en egen plan så som anges i huvudmannens rutin.

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

Identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter

Av intervju med lärare framgår att de inte varit delaktiga i något arbete med att inventera säkerhetsrisker eller sårbarheter. Vidare säger de att kommunikationslösningar mellan personal varit uppe på förslag, men att det aldrig blivit något av det. Lärarna uppger att de inte fått någon genomgång av vare sig skolans krisplan eller huvudmannens rutin om hot och våld, några av lärarna uppger att de inte vet att de finns. Rektorn säger att det inte har haft något arbete på skolenheten för att identifiera säkerhetsutmaningar eller sårbarheter under innevarande läsår. Hen har endast haft diskussioner med personal i samband med skyddsronder, men det har inte varit specifikt riktat mot allvarliga våldssituationer eller hot om våld. Vidare säger rektorn att de inte gått igenom skolans krisplan med personalen. Rektorn tillägger att det inte varit någon rond om pågående dödligt våld (PDV) på skolenheten där man gått runt på skolområdet och undersökt var det exempelvis finns utsatta platser. Rektorn uppger även att det inte finns något arbete för att säkerställa en beredskap för allvarliga våldssituationer inlagt i årshjulet.

Information till personal och elever

Av intervju med elever framgår att de fått information om vad de ska göra i händelse av brand, men inte någon information om hur de ska agera vid en våldssituation eller hot om våldssituation. Lärarna säger att de informerat eleverna om utrymningsvägar och samlingsplatser vid händelse av brand, men att de inte har gett någon information till eleverna om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller allvarligt hot om våld. Rektorn säger att hen inte gett lärarna något uppdrag att prata med eleverna om hur de ska agera vid allvarliga våldssituationer eller hot om våldssituationer.

Lärarna uppger att de inte har fått någon information från skolledningen kring hur personalen ska agera vid en allvarlig våldssituation. Rektorn uppger att hen inte pratat med personalen om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation men att de ska göra det framöver. De har pratat lite i kollegiet om hur de ska agera vid hot om våld då de haft en incident med ett hot som skrevs på skolan.

Utbildningsinsatser och övningar

Eleverna säger att de övat på utrymning i samband med brand, men att de inte övat på inrymning eller haft någon annan utbildning kring våldssituationer eller hot om våldssituationer. Lärarna uppger i intervju att de har haft övning i pågående dödligt våld för fyra år sedan, men att de därefter inte haft någon utbildning eller övning kring våldssituationer eller haft diskussioner kring skolans säkerhetsarbete. Lärare som endast varit anställda under innevarande år säger att de inte fått någon utbildning eller övning inom säkerhetsarbete. Rektorn säger att de pratat med personalen

om allvarliga händelser som kan hända, men att de inte har haft någon strukturerad information eller diskussion om detta. Vidare säger rektorn att de inte har haft någon övning relaterat till våldssituationer.

Åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde

Tillträdesbegränsningar/tydligt markerad skolenhet

Av observationer framgår att Ekbackeskolan består av två skolbyggnader, "gamla" och "nya" som ligger på varsin sida om ett allmänt strövområde. Det finns ett strövområde med en allmän cykel- och gångväg som ligger mellan de båda skolbyggnaderna. Den gamla skolbyggnaden har fyra ingångar varav samtliga är olåsta under verksamhetstid. Den nya skolbyggnaden har två ingångar, vilka båda är olåsta under verksamhetstid. Skolområdet är avgränsat med staket på framsidan och ena kortsidan av den gamla byggnaden men utöver det framgår det inte var själva skolområdet börjar. Det finns inga skyltar utomhus som anger var skolområdet börjar eller information om att obehöriga inte äger tillträde. I komplettering från huvudmannen framkommer att även ytterligare en byggnad som kallas "Pulsen" samt en del av strövområdet tillhör skolenheten.

Innanför ytterdörrarna i de båda skolbyggnaderna finns en informationslapp som säger att besökare ska anmäla sitt besök på expeditionen. Expeditionen finns i den gamla byggnaden. Lärarna och rektorn uppger i intervjuer att det i nya byggnaden bedrivs vuxenutbildning, utöver undervisning för gymnasieleverna. I byggnaden "Pulsen" bedrivs det fritidsgårdsverksamhet för barn samt aktiviteter för pensionärer.

Intervjuade elever säger att gränsen för skolans område går vid bänkarna på framsidan av gamla skolan och att det finns ett staket mot vägen på denna sida av gamla skolbyggnaden. Eleverna berättar vidare att det finns ett strövområde mellan byggnaderna där allmänheten får röra sig. Lärarna säger att man som utomstående inte kan veta var skolområdet börjar, men att gränsen är tydligare på framsidan av gamla skolbyggnaden, än runt resterande del av skolområdet, eftersom det finns ett staket. Lärarna säger att allmänheten får röra sig i strövområdet mellan skolbyggnaderna. Rektorn bekräftar vidare att skolområdet är otydligt markerat och säger att de inte har några skyltar eller annan information som visar att det är ett skolområde.

Rutiner för besök av utomstående och avvisande av obehöriga samt kännedom om rutiner

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att skolans rutin är att besökare till skolan ska anmäla sig på expeditionen. Lärarna uppger att

skolledningen informerat dem om att det är deras skyldighet att avvisa obehöriga som de möter på skolans område, vilket de alla känner till.

Eleverna säger att de inte har fått någon information om vad de ska göra när de ser någon för dem okänd person på skolan. Vidare säger de att de inte vet vad som gäller för personer som inte tillhör gymnasiet men som har undervisning i nya skolbyggnaden eller vad som gäller för besökarna till aktiviteterna i Pulsen. Lärarna uppger att det saknas rutiner gällande personerna som använder de samnyttjade lokalerna på skolområdet. De säger att det inte finns någon rutin kring vilka områden som gymnasiet delar med vuxenutbildningen eller var på skolenheten som personal och elever från vuxenutbildningen får vara. Det finns inte heller någon rutin för de personerna som besöker Pulsen utan de personerna rör sig fritt på skolområdet enligt lärarna. Rektorn säger att hen inte vet om de har rutiner kring var personal och elever från vuxenutbildningen får vara i gymnasiets lokaler och område. Vidare säger rektorn att det inte finns någon rutin kring besökare till "Pulsen".

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet

1. finns en beredskapsplan som anger de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, och
2. bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer. (6 a kap. 3 § 1 och 2 skollagen)

Enligt förarbeten ska det i en beredskapsplan framgå hur personal, barn och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation. (Prop. 2024/25:160 s. 46, 157) Av förarbeten framgår vidare att ett löpande arbete innebär att huvudmannen måste se till att det sker ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter samt att beredskapsplanen eller andra säkerhetsåtgärder uppdateras eller ändras när omständigheterna medför ett behov av detta. Inom ramen för det löpande arbetet måste det även säkerställas att personal och elever får information om planeringen och de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Ett löpande arbete med beredskap innefattar vidare att personal genomför övningar i enlighet med beredskapsplanen för till exempel inrymning, utrymning och utestängning. (Prop. 2024/25:160 s. 41, 44, 157 och 158).

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det på varje skolenhet vidtas åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till enheten under tid när verksamheten pågår. (6 a kap. 4 § skollagen)

Av förarbeten framgår att åtgärder som behöver vidtas är att se till att det finns tillträdesbegränsningar. Sådana kan vara fysiska i form av t.ex. grindar

och lås men det kan också handla om att se till att enhetens område är tydligt markerat och att de villkor som gäller för att vistas på området kommuniceras utåt på ett tydligt sätt. Vid samnyttjande av lokaler och ytor behöver åtgärder vidtas för att tydliggöra gränserna mellan det område som enbart disponeras av skolan och gemensamt nyttjade ytor. Huvudmannen bör också begränsa möjligheterna för utomstående personer att fritt röra sig från angränsande ytor och gemensamma ytor in på enheterna. Det måste vid varje skolenhet övervägas vilka åtgärder som i det enskilda fallet är nödvändiga och möjliga för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till området. De olika förutsättningar som gäller för olika enheter innebär att olika åtgärder kan vara aktuella. I den mån t.ex. kulturskola eller liknande verksamhet bedrivs i skolans lokaler under skoldagen är det väsentligt att skolan har tydliga rutiner och riktlinjer för när personer som hör till dessa verksamheter får vistas inom enheten. Bestämmelsen innebär inte ett krav på att varje möjlighet för en utomstående person att ta sig in på området undanröjs, genom exempelvis fysiska säkerhetslösningar eller genom att personal övervakar skolområdet. Om en obehörig person uppmärksammas på området måste emellertid åtgärder vidtas för att förmå denna att lämna området (Prop. 2024/25:160 s 159).

Det framgår vidare av förarbeten att om det saknas rutiner och riktlinjer för när utomstående ska ha rätt eller möjlighet att vistas på skolenheten kan det lätt uppstå gråzoner och oklarheter kring vilka som har rätt att vistas där. Rutinerna bör syfta till att tydliggöra hur utomstående besökare ska agera om de vill besöka t.ex. skolan, hur skolan ska agera för att ta emot sådana besökare och hur obehöriga personer kan avvisas från enheten. Rutiner kan exempelvis handla om att besök ska anmälas på ett visst sätt, att personal ska möta upp besökare vid entrén, att besökare ska bära besöksbricka eller liknande och att skolpersonal ska fråga utomstående som de inte känner igen varför de är där. Rutiner och riktlinjer måste vidare kommuniceras utåt på ett ändamålsenligt sätt (Prop. 2024/25:160 s. 59).

Skolinspektionens bedömning

Beredskapsplan

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att det inte finns en beredskapsplan för den aktuella skolenheten. Det framgår av utredningen att det finns en krisplan för skolenheten, men som inte innehåller motsvarande information som i en beredskapsplan. I den rutin om hot och våld som huvudmannen inkommit med inför Skolinspektionens besök finns visserligen information om hur man ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om sådan. Skolinspektionen konstaterar dock att denna rutin är en mall från huvudmannen, som inte utgår från de förhållanden som finns på gymnasieskolan Ekbackeskolan och att den inte heller är känd i verksamheten. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen

bedömningen att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav vad gäller att det ska finnas en beredskapsplan för skolenheten.

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att det inte finns ett arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter på skolenheten. Det framgår av utredningen att personal och elever inte har fått någon information om vilka åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Det framgår vidare att elever har genomfört utrymningsövningar, men att det inte har genomförts några utbildningar eller övningar med personal, kopplade till allvarliga hot- eller våldssituationer, de senaste fyra åren. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen sammantaget bedömningen att det löpande arbetet för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om sådana situationer inte uppfyller författningarnas krav.

Åtgärder för att neka obehöriga tillträde

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att det finns vissa tillträdesbegränsningar till skolenheten genom det staket som finns på framsidan och kortsidan av skolområdet vid den gamla skolbyggnaden. Utredningen visar dock också att det finns ytterligare skolområde som omger skolbyggnaderna där det saknas tillträdesbegränsningar eller markering som visar var skolområdet börjar. Det finns inte heller någon information vid skolområdet där det framgår vilka villkor som gäller för att vistas där. Detta är en brist.

Därutöver visar utredningen att det finns vissa instruktioner hur besökare ska hanteras och rutiner kring hur obehöriga på skolan ska hanteras och avvisas. Däremot saknas rutiner för vad som gäller för de personer som samnyttjar skolenhetens lokaler och område, såsom elever och personal på vuxenutbildningen samt de personer som vistas i "Pulsen". Detta är också en brist.

Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen sammantaget bedömningen att det inte har vidtagits tillräckliga åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Osby kommuns verksamhet vid Ekbackeskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller bristerna. Det finns därför skäl att

förelägga Osby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Johanna Oskarsson Abraha...

Beslutsfattare

Signerat av: Johanna Oskarsson Abrahamsson

X Maria Lundin

Föredragande

Signerat av: Maria Lundin

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Måns Holmstedt medverkat.